

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 98. ANULU XV.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 7/19 Decembre 1867.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 2 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Organisarea municipiului din Hatiegu.

Ne vine a crede ca pana acum tote Comitatele si municipiele orasiene din patria se voru afla organizate; Hatiegu numai, acestu orasielu de spirit si colore curatu romanesc, acesta capitala mica a intregului linutu din valea cea romantica a lui Traianu, plina de vechile reminiscinte istorice a strabunilor nostri de glorioasa memoria; singuru numai Hatiegu, carele oft'a de multu tempu dupa o organizare sistemata, a municipiului seu, pre bazea egalei indreptari spre a scapa de o anomalia atatu de nefericita, in carea s'a aflatu de vre-o 3—4 ani incocce, se vede si se simte a fi asupritu chiaru acum in ajunulu organizarei sele. Afi semu si noi atata din scola cea amara a esperintiei, ca voitorii nostri de reu seculari, priveau cu ochi invidiosi la acestu orasielu, si ca de le-aru succede aru dori forte, sa-i stramute colorea cea curata romana, ba de aru pute sa-i inee spiritulu celu ce contine in santuariulu inimii sele simtiemintele cele mai sublimi si mai nobile de nationalitate, de dezvoltare nationala; ba din simptomele ce ni se ivira totu mereu de unu tempu incocce mai observasemu, ca acestu orasielu, pre calea denuntiarii si a informatiunilor sinistre are a fi descrisu cu colorii cei mai negri la locurile celo inalte. Cu tote acestea noi romanii in naivitatea nostra nu puteamu crede nici ne aflamu indreptatii a spera ca informatiunile acestea o se traga dupa densele urmari atatu de daunose pentru noi la actulu organizarei, ba credeamu ca inaltulu regimu chiaru astadi candu ne aflamu intr'o situatiune politica atatu de delicata — ne va mangai si pre noi, lasandu-ne campu liberu spre a ne organiza dupa esemplulu altoru Comitete si municipii, candu eata ce se vedi! In 3 Septembrie a. c. ni se tramite in calitate de comisariu gubernialu L. Szilvasi proprietariu din Bretea romana, carele dispunendu convocarea reprezentantiei opidane, ne descopere intr'altelu, ca pentru organizarea municipiului nostru — afara de instructiunea ministeriala, esmisa pentru organizarea celorlalte municipii din patria, mai are o ordinatiune guberniala speciala, datata inca din lun'a lui Decembre 1866, o ordinatiune ominosa, si decatu carea mai aspra si mai apasatore nu ne puteamu accepta nici sub sistemulu celu greu ala absolutismulu trecut. Acesta ordinatiune esceptionala numai pentru Hatiegu, prescrie numerulu membriloru, din cari e a se compune reprezentanti'a opidana viitoare, intr'unu modu atatu de neproportionatu, incatu fiindu omulu cunoscutu cu populatiunea locala de aci, cauta sa remana uimitu si infioratu. Eata dara ce contine acesta ordinatiune:

„Sa se compuna — dice — pentru opidulu Hatiegu o reprezentantia statatore din 30 de membri, si inca astfelu, ca din acesti 30 de membri, luandu in justa consideratiune capacitatea si deosebitele clase ale poporatiunei orasiului, statatore din negutiatori, meseriasi si economi, pre bazea egalei indreptari nationali si confessionali sanctiunata si prin lege „nu mai“ 10 insisa fia permanenti dintre locuitorii de legea gr. or., iera ceialalti 20 membri sa se imparta intre celelalte trei confessioni, dupa proportiunea impoporatiunei, bazea contributiunei si capacitate astfelu, ca din acei 8 sa fia rom. catolici, 8 greco-catolici si 4 reformati, ca asi sa se faca incatu-va destulu si egalei indreptari nationali si confessionali.“

Deci pentru ca sa putemu fi intelesi, pentru ca sa vedemu incatu tintedia mentionat'a ordinatiune gub. a face destulu egalei indreptari nationali si confessionali — dupa cum se dice acolo, — lasamu ca sa vorbesca aci cifrele.

Neavendu la indemana alta conscriere statistica mai autentica, ne folosimu aci de cunoscut'a tabela statistica dupa numerarea oficiosa din an. 1857, de care tabela s'a folositu si diet'a transilvana din an. 1863.—64 credindu ca nimenea nu va cuteza a afirma, ca dora aceea s'aru fi locratu in favorea romaniloru, mai observandu, ca cifrele si de atunci incocce s'au pututu incatu-va schimbá numai in proportiune egala, caci nascerea si mortea nu cunocce nici diferentie nationala, nici desbinari confessionale. Asia dara dupa amintit'a conscriere statistica, in Hatiegu se afla urmatoarea proportiune: gr. orientali 858; gr. catolici 368; rom. catolici 215 si reformati 69.

Insa fiindu ca aci e vorb'a despre compunerea unei reprezentantii opidane, la care influentiiza numai cei indreptatii dupa art. XXIII. de lege din an. 1847/8, care lege si de altmintrelea pentru orasie deschide o porta catu de mare si larga pentru tote semintiele din lume, pana candu in Comitete pentru bietii tierani e cu multu mai stricta.

Deci dupa cum se va vedea mai la vale, spre a se pregati operatulu necesariu pentru organizare se facu o conscriere a alegatoriloru indreptatii in 3 si 4 a curentei, prin o comisiune aleasa si compusa din tote confessionile. In urm'a acestei conscrieri se aflara 287 alegatori, dintre acesti'a dupa nationalitati: romani 234, iera armeni unguri germani — toti laolalta 53, seu deca ne mai place dupa confessioni: alegatori gr. or. 185, — gr. cat. 49, rom. cat. 35, elv. reformati 18.

Acum postimu spune-ti-ne, incatu se face aci destulu egalei indreptari nationali si confessionale? s. e. 185 alegatori de religiunea gr. or. se numere in comitetulu reprezentativu 10 membri, iera 35 rom. cat., dintre cari o parte suntu neposessiu-nati aci se numere 8 membri etc. etc. Deci eata cum se cogeta a se face destulu egalei indreptari nationali si confessionale. Ce era acum dara de facutu, decatu ca comitetulu reprezentativu adunatu in 3 Septembrie a. c. sub presidiulu dlui Comisariu gub. Sz. se faca propunerea pentru asternerea unei reprezentatiuni la in. gub. spre a se modificá asta ordinatiune, cu carea dupa cum amintiremu mai susu se face o esceptiune atatu de aspra, eschisivu numai pentru Hatiegu, ca candu acestu municipiu, ori sa vorbimu mai la intiesu, ca candu hatieganii aru fi comisii Ddieu scie ce crima de infidelitate *). Representatiunea se facu, — dara in locu ca sa aflamu mangaiere, in locu ca inaltulu regimu sa se fia informatu despre adeverat'a stare a lucrului ni se resolvedia negativu din lun'a lui Octobru a. c. Si asi dispusetiunea esceptionala mentionata remane nestramutata.

Deci comisariulu gubernialu Szilvasi, dispune ca pentru inceperea afaceriloru privitoare la organizare sa se adone din nou comitetulu reprezentativu pre diu'a de 27 Novembre; comitetulu se aduna dimineti'a la tempulu seu si accepta cu nerabdare pana la amedi — la 12 ore. — Comisariulu insa de-si era acceptatu nu se ivi, ci sub tempulu acest'a adunandu la sine in birtu pre toti neromanii — buni — rei cum i-a gasitu, spre a confera cu d-loru, cine scie despre ce cause, — fara a fi avutu locu in acea conferintia vre-una sufletu de romanu. Comitetele adunatu astfelu la loculu si la tempulu seu se disolvá, dara se convocá si se aduna pre diu'a urmatoe 28 Decembre, candu vedendu ca nu mai este sperantia de ajutoriu si mangaiere, aducendu-ne aminte de cuvintele marelui barbatu magiaru Deák, carele dicea odata, ca dreptulu datu de amana de voie buna nu se mai

*) Catu de bine aru fi, candu deputatulu orasiului Hatiegu aru fi de fatia la dieta spre a aperi interesele si drepturile alegatoriloru sei, (Red.)

pote recastiga, dara recastigarea dreptulu luat prin sila e rezervata si preste sute de ani, insinte de ce amu fi pasitu la meritulu lucrului, facuremu in protocoalu o observatiune in sensulu: ca comitetulu reprezentativu privesce cu adenca mahoire si parere de reu acesta mesura a inaltului regimu, prin carea singuru numai pentru acestu municipiu se face o esceptiune si o abatere dela instructiunea generala esmisa pentru organizarea tuturor municipieloru din patria, si ca asi Comitetele reprezentativu numai in contra vointiei si a convergerei, sele pasiesce la actulu organizarei. Dupa acest'a se aleasa comisiunea pentru conscrierea alegatoriloru, despre carea amintiramu mai susu. Deci ce cale ne mai remase alta decatu numai a ne mai adresá inca si catra dieta, ca asi celu putinu se ne potemu salva consciintia curata, ca amu facutu totu ce a statu in putintia; iera de aci incolo nu ne a mai remasu alta nimicu, decatu a suferi cu statornicia stoica si a spera dela Domnedieu si dela timpu indreptarea trebiloru spre mai bine. Nu ne aflamu competinti, nici cutezamu a dá sfaturi inaltului regimu, actuale, candu si asi vedemu ca pre noi nimenea nu ne asculta, nu ne incresta candu si asi vedemu ca pentru noi romanii suntu rezervate numai necasurile si greutatile patriei, iera de bunatatile ei se folosescu altii, ne oprimu aci numai la cuvintele celu mai celebru patriotu si barbatu de statu Szecseni, carele in opulu seu intitulatu „Hunia“ astfelu vorbea odinora: Locuitorii Ungariei — dicea elu — suntu de mai multe limbi, de mai multe religiuni. Tolerantia insa tolerantia nasce, si de aceea regimulu imperiului austriacu in intiepleciunea sea profunda nu pote face vre-unu bine mai mare, decatu a nu partini pre nici o religiune spre apesarea altei religiuni.“ La care s'aru mai putea adange in diu'a de astadi si aceea, ca se nu partinesca pre nici o natiune spre apesarea altei natiuni. Caci pana candu unii voru fi tractati ca fii de predilectiune, iera altii condemnati cu dispretiu, nici ca se pote spera la prosperarea patriei comune, si cu atatu mai putinu la impaciuirea si deslegarea norocosa a cestiunei nationalitatiloru, cea de o necesitate atatu de imperativa. Candu se va intempla dara la noi organizarea, candu se voru alege reprezentantii comunali pre capt'a octreiei, despre acest'a nu avemu pana astadi nici o incunoscintiare positiva. Vom vedea.

Hatiegu, in 12 Decembre 1867.

Mai multi.

Eveneminte politice.

Sabiu, 6 Decembre.

Ambe casele senatului imperialu a desbatutu asupra complanarei finantiale. Unele foi oficiose si promitu ca lucrulu va sa ese bine si incepu a vesti in lume ca constitutionalismulu nu mai are de a se teme nimic'a in nici un'a din partile imperiului.

In diet'a Ungariei desbaterea asupra legi despre detoria statului decurge inca, cu tote aceste e putina sperantia ca legile aceste ce suntu in desbatere se voru termina inainte de serbatorile craciunului.

Scirea adusa de „Zkf“ ca delegatiunile se voru aduna in Pest'a o deminte „Pester Loyd“. Adunarea va fi in Vien'a si localulu va fi, dupa cum mai amintiseramu odata, in edificiuulu cancelariei aulice fosto a Ungariei.

Stadiulu conferintiei europene e totu asi de nechiaru ca si in trecut. Diuaristic'a nici nu lasa conferint'a sa mora, nici o pote invia ca sa ajunga la unu resultatu.

Sabiu 5 Decembre (Univers. not) In sambet'a trecuta a tinutu universitateana sidintia publica, carea se incepu la 10 1/2 ore inainte de amedi.

Dupa verificarea protocolului din sedinta trecuta (23 Nov.) pune presedintele mai multe propuneri la ordinea zilei. Cea dintâi e a deputatului Kapp (Sabiu) carele propune decisiunea de a se ruga ministeriului reg. de interne, pentru o rezolutiune câtu mai curenda la reprezentatiunea universitatii din 1863, cu carea s'a fostu asternutu spre pr. in. sanctionare „unu statutu despre liniile fundamentali pentru regularizarea afacerilor comunale in tier'a sasilor.“ In legatura cu acesta propunere se aduce alta subscrisa de deputatulu Seghisiorei Theil că sa se alega din sinulu universitatii unu comitetu de 7 membri si acestia sa faca unu proiectu, pentru alegerea coresponditoru tempului, asemenea pentru compunerea si activitatea :

- comunitatiloru,
- adunarilor scaunale si districtuale si a
- universitatii.

Dupa ce Kapp i-si motiveza propunerea, deput. Bistritiei Fluger doreste că pentru partea formală a propunerei sa se alega o comisiune de trei, carea sa-si dea mai târziu prin unu raportu parerea. Se decide dara alegerea acestei comisiunii inca in sedinta acest'a dupa terminarea celor dela ordinea zilei.

Urméza acam alta propunere din partea ambilor deputati ai Seghisiorei (Müller, Theil), cu privire la instructiunea ce o au din partea scaunului respectivu, si a ceea :

considerandu: a) ca multe casse cercnale suntu impoverate cu spese nesuportabile; b) ca natiunea si mai inainte au spriginito cassele cercnali din prisosele averei ei; c) ca acum s'aru află prisose de acestea,

Universitatea sa decida: că, dupa acoperirea speselor sistemisate pentru cassele natiunali din remasitiele casselor, dupa putintia, sa se licuideze incurgerea contingentelor sistemisate de mai inainte in cassele cercnali cu scopu de a-si acoperi lipsele lor. Licuidarea sa se faca dupa mesur'a indreptatirei cercuriloru.

Müller spriginesce propunerea acest'a, aducendu-o in legatura cu acele de mai inainte si dice ca pre candu cele suntu de natura de a largi drepturile politice ale comunitatiloru, pre atunci prin propunerea din urma se voru ajuta (acestei) materialicesce.

Totu deputatii propunetori din urma, luandu in consideratiune, ca in tempulu de fatia junii prevediuti cu putine mijloce nu suntu in stare de a intemina greutatile materiale ale studiatu mai inaltu; ca averea natiunala si mai inainte s'a intrebuiniatu pentru inainterea culturai si ca si acum aru fi in stare a continua stipendiarea juniloru

propune a se decide :
a se licuidă stipendiile sistemisate din restu-

rile cassei in bani gat'a, pentru studentii la institutetele mai inalte si adeca pentru de acei cestudieza drepturile inclusiv cursulu practicu.

Acesta propunere se indruméza la comisiunea bugetaria.

Dupa aceea urméza următoarea propunere :

Inclit'a Universitate nationale s'a veditu motivata la anulu 1851 a dedicat pentru instructiune si scopuri scolare din averea natiunala cardinala si a sieptelor judetie o suma anuala de 50,000 fl. m. c.

Considerandu ca :

1. dotatiunea acest'a insemuata din averea natiunala comuna e dedicata numai institutelor de instructiune, evangalice luterane, si ca prin urmare e numai spre folosulu acelor'a,

2 aceste institute de instructiune dotate in unu modu asiá de bogatu suntu natiunali si confessiunali proprietatez natiunei saasesci si a bisericez evangalice, — considerandu

3. ca in tinutulu teritoriului reprezentatu in inclit'a Universitate nationale se afla si alte institute de alta natiunalitate si confessiune, lipsite de ajutoriu, ba cari din lips'a de dotatiune suficienta nici nu potu sa ajunga tote scopurile loru privitoare la instructiune si cultura, — si permite subscrisulu a face următoarea propunere :

Inclit'a Universitate nationale sa decida :

1. Inclit'a Universitate nationale sa fia gat'a a ajutat din averea intréga natiunala si pre celelalte institute de cultura si instructiune, române si ungare, aflate in tinutulu fundi regii;

2. Inclit'a Universitate nationale destina spre scopulu acest'a pentru gimnasiulu superioru g. or. românu dela Brasiovu si pentru celu nng. reformatu ierasi gimnasiu superioru, dela Orestia, unu ajutoriu anuala de câte 5000 fl. v. a.

Sabiu 30 Novembre 1867.

Ioanu Hani'a imp. deput. Scaunului Mercurei (A mai subscrisu: Dr. Eugeniu Trauschenfels m/p. deput. scaun. Mercurei. Ignatiu Nagy m/p. deput. Orestiei. Hanni'a (in limb'a româna). Inclita universitate nationale! Candu mi-am luat libertatea a face propunerea tocm'a cetita si spriginita de prestimatii mei domni colegi, Dr. de Trauschenfels si judele regescu si deputatulu Orestiei, Nagy, am fostu condusu de acelasi cugetu si de aceea si tendintia, carea a induplecatu pre universitatea din anulu 1851 a dedicat din averea intréga a cercuriloru reprezentate aici, o dotatiune de 50,000 fl. m. c. anuali pentru scopuri scolare si de instructiune. Amu fostu condusu adeca de cugetulu la cultura, pre carea stimatulu d. deputatu alu Seghisiorei Theil in responsulu seu la deschiderea confluxului de fatia alu universitatii o a asemanatu forte potrivita cu puntea carea deschide calea natiuniloru catra natiuni.

Eu, domnii mei, amu facutu propunerea acest'a modesta, in urm'a carei din tocm'a numit'a avere a cercuriloru reprezentate aici, si celorlalte institute de cultura nesasesci, din tinutulu acestoru cercuri, anume gimnasiulu superioru g. or. din Brasiovu si celu ung. reformatu din Orestia sa li se destine subventiune anuala in o suma, carea in proportiune cu dotatiunea pentru institutetele sasesci e de parte de a se pute asemana.

Permiteti-mi, domniloru, că sa nu pasiescu inaintea dv. cu enumerare de fapte, cari tuturor suntu bine cunoscute, permiteti-mi, că sa nu atingu situatiunea politica si sociala a româniloru acestei tieri dinainte de 1848. Reminiscintie amare si pline de simliemintele cele mai dureroase suntu aceste; ele suntu ale trecutulu, puternicii carui sa le respunda.

O impregiurare nu potu sa lasu neatinsa. Români nu numai pâna in gatu a fostu fauriti in lanturi grele. Si ochii liau fostu legati si urechile astupate, cu puterea, că sa nu véda, sa nu auda; gur'a li-a fostu infundata că sa nu póta vorbi si că sa nu póta dá vre-unu tipetu de vaietare; nu numai ca i fura incuiate tote usile dela tote institutetele publice din tiéra, la cari usi a batulu românu de atâtea ori, ci in cele mai multe casuri i s'a incuiatu usi'a chiaru si dela scólele cele mai elementari satesci. Déca asiá dara, pre lângă o stare asiá precaria anulu 1848 afla pre românu, in privint'a culturai inapoi'a celorlalte natiunalitati, elu de buna séma nu póta vin'a. Dara nu numai spiritalminte a aflu anulu 1848 seracu pre românu; pentru ca asudorea lui nu erá a lui, toti o imparitau si se ingrasiu din ea dupa post'a inimei.

Dupa ce vocea tempului a luat de pre români lanturile sclaviei, grigi'a loru cea dintâi fu de a alerga dupa natiunile, cari prin favoarea impregiuráriloru erau cu multu mai inaintate in cultura; ei au simtitu necesitatea imperativa de a crea scólele si institutetele loru mai inalte proprie. Mai nu e comuna româna in tiéra, carea sa nu aiba propri'a, durere in sa nu de ajunsu dotat'a scóla, intre cari mai multe scóle capitale normale; ceea ce e mai demnu de lauda si mai imbucuratori au facutu comunele bisericesci g. or. din Brasiovu. Din modestele miloce proprii, prin contributiunea privatiloru, au radicat ei unu edificiu frumosu de scóla, carele de doi ani incóce cuprinde in sine unu gimnasiu superioru publicu, completu, lângă care se afla o scóla normala capitala si o scóla de fete. De ore-ce inse acestu institutu facutu cu atâtea sacrificii nu numai nu are dotatiune suficienta, dara e si multu datoriu, mi amu permis, in prim'a linia, a face propunerea in favoarea lui.

Domnii mei! Dvóstra insi-ve ve-ti binevoi a recunósce că noi români in genere, si fratii nostri cei bravi brasioveni in specie, amu facutu mai preste

FOISIORA.

Rasvanu Voda. *)

Alta data, candu noi amu publicatu scrierea nostra despre Ioanu Voda celu Camplitu, in care analizaramu pre largu rotulu boeriloru fatia cu opine'a in secululu XVI, d. P. Carpu, inclipindu-si ca pintre acei vornici de pre la 1572 aru fi fostu si vre-unu stramosiu de ai domniei sele, scrise vre-o doi articulasi in vre-o done foitie, laudandu-se apoi pre tote respanthiele, cumca a sfasiatu, a ucisu, a abimatu oper'a nostra.

Noi n'amu respunsu atunci nimic'a la nisece improvisatiuni, carora negamu insusi dreptulu de esistintia; căci unu momu mai inainte de a se apuca a critica productiunile altora, trebuie se fi produsu elu insuai macaru câtu de putinu, ceea ce remane pâna acum unu pium desiderium in privint'a dlui P. Carpu.

Astadata, vedindu-ne din nou pre calea cea burgesa de a combate inalt'a nobletia, d. P. Carpu cautá in giuru-i o arma, cu care se parieze loviturile nostre, si gasindu la indemana dram'a Rasvanu-Voda, striga cu aerulu unui Archimedu: „éto! lasati-me pre mine! o se topescu eu pre Hajdeu! sa ne atace elu pre noi pre boieri!“

De-si d. P. Carpu este unulu dintre cei trei redactori ai diuariulu „Tier'a“, totusi, nu se scie din ce cauza, domni'a lui preferi a publica critica sea in foia iesiana „Convorbirile literarie“, deve-

*) Amesuratu promisiunii reproducemu si reflexiunile dlui Hajdeu dupa „Rom.“ la critica de dlui Carpu. R.

nita celebra prin poesiele dlui M. Cornea si prin articululu dlui Iacobu Negruzzi despre museulu dela Iasi, unde dice, intre altele, ca s'aru fi afluandu tabloulu lui Caravagio reprezentandu capulu lui Pompeiu cu barb'a lui Ioanu Botezatoriulu si pre Cesaru in Costumulu evreescu alu lui Herodu!

Trei pagine au fostu de ajunsu teribilulu d. P. Carpu pentru a proba, ca Rasvanu Voda nu este o drama, ca Rasvanu Voda nu are actiune, ca Rasvanu Voda nu are caractere, ca Rasvanu Voda este scrisu intr'o limba monstruosa, ca Rasvanu Voda nu are nici unu singuru versu, nici o singura silaba, nici unu singuru cuventu cum se cade, in fine, ca Rasvanu Voda este o nulitate completa.

Priviti, buna ora, personagiulu lui Sbieroa! — striga d. P. Carpu. Elu este sgarcitu si lasiu totu deodata, ceea ce-i preste putintia, de vreme ce doue pasiuni na domina nici odata intr'unu singuru omu, incatu sgarcitulu neputendu a fi lasiu, de vreme ce lasitatea este o pasiune, trebuie neaperratu că sa fia unu erou.

Asia dara d. P. Carpu nu póte a-si stapani indestulu indignatiunea in fati'a bunei primiri, ce avuse dram'a nostra pre scena si in publicu; protestá apoi cu energia, „vediedu ca ea gasesce unu resunetu neacceptatu“; si in fine esclamá cu durere: „Ce placere de a produce póte avé unu a-deveratu poetu cá d. Alessandri, candu totu acele laure ascépta pre pseudo-poetulu?“

Simtinlu de umanitate ne forteza a calcá regula modestiei, punendu unu balsamu pre ranele dlui P. Carpu.

Dilele trecute d. V. Alessandri visitase Bucuresciulu si veni lamine intr'adinsu, fara sa ne fi intalnit din azardu, numai pentru a-mi spune, ca a cetitu pre Rasvanu Voda de doue ori, adaugendu cu amabilitate negresita esagerata, cumca la gasitu, „cea mai buna drama romanésca in versuri, atatu prin desvoltarea actiunii si a caracterelor“, pre-cum si prin limba, prin tablouri si prin versificatiune.“

Totu astfelu se pronunsiase in tempulu siederei sele in Bucuresci venerabilulu d. Cipariu celu mai mare filologu alu româniloru, pre care mai de une-dile totu diuariulu „Convorbiri literarie“ nu se sfii a reduce cu dispretiu, prin pen'a unui copilu, la valórea unui zero.

Prin urmare, d. P. Carpu póte fi incredintiatu cu satisfactiune, ca succesulu lui Rasvanu Voda nu supera nici pre unu Cipariu, nici pre unu Alessandri, ci numai pre acei critici nemilostivi, pre cari pre de o parte ii róde necesulu de a nu fi produsu seu de a nu pute produce nimic'a ei insusi, iéra pre de alta parte nu le placu in dram'a nostra numerósele pasagie despre ciocoi, zugravindu acele triste tempuri, candu gróza boeriloru silea pre bietulu românu a cautá refugiu in umbr'a codrului:

„In orasiu totu-i robie: celu mai micu si celu mai mare
„Toti cá unulu póta lanturi, toti cá unulu gemu in fiere;
„Fia care este sluga, si nici unulu nu-i stapanu,
„Insusi Voda cu rusine; se robese la stapanu!...
„Pre candu aicea stejarulu lângă buruena oresco,
„Dar fia câtu de puternicu, elu pre dens'a n'o robese;
„Iar salbatecele fiare, ce flamande retacescu,

purerele loru cele subțiate prin nefavorea temporiloru, pentru ca sa pōta tinē baremu unu pasu incetu, urmāndu-ve dv. in cultura; faceti dara ca puntea amintita de d. deputatu alu Seghisiōrei sa se puna si cātra noi; faceti ca dis'a exprimata aici in sal'a acēst'a si in alte pārti: „natiunea sasēscā e putatōrea culturai in orientu“ se devina fapta si fatia cu noi romanii; pūneti, — cāci e temputu supremu — o legatura salutară pre ranele cele multe sāngerande ale trecutului.

Recomendu propunerea mea si propunu mai departe cā acēst'a sa fia indrumata la comisiunea bugetaria spre darea pārerii.

Se dā comisiunei bugetarie.

Mai vine apoi propunerea pentru infiintierea unei scōle agronomice, spre care scopu sa se cēra b. nulu fiscalu dela Paucea; propunerea pentru tiparirea operatulu socoteleloru; apoi se alegu comisiunile.

Clusiu 30 Novembre 1867.

Din'a de astadi, diu'a onomastica a Escelentiei Sele Parintelui Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a s'a celebratu si aici intru unu modu pre cātu s'a pututu mai solemn.

Cultulu divin u'a celebratu P. Protopopu Vasiliu Rosiescu insotitu de Rvdismulu P. Capelanu campestru si Assesoru consistorialu a Caransebesiului, Ioane Crisiānu, de P. Ioane Prodandiu Somesfaleu si P. Parochu tineru alu Marisielului Teodoru Lungu.

O impresiune placuta au fācutu asup'r'a pnbliculu cantāriile liturgice executate de chorulu vocale sub conducerea Dui juristu Ioane P. Popescu. Impresiunea acēst'a cu atāt'a a fostu mai mare si mai placuta cu cātu cā primisti si respective primiste au cāntatu Domnisiōrele Maria Ianchi si Elisabeta Rosiescu, cari sperāmu ca si de aici înainte, din candu in candu, ne vora causā placere, incantandu-ne cu tonulu loru celu atātu de placutu.

Nu putemu trece cu vederea nici acum bonitatea cea aratatu Domnulu Colonelu Czapek fatia cu noi, disponāndu cā armonia capelei militari Br. Germanu se marēsca solemnitatea Serbatorei acestei'a prin esecutarea cātoruva piese, ce s'a si intemplat executandu-se dupa ritulu orientale „Cheroviculu si Pricēsna“. Dupa „Si pentru toti si pentru tōte“ chorulu a intonatu frumosulu imnu „Eta diu'a cea dor tal“. La finea cultului divin Parintele Prot. rosti din genunchi o rugaciune pentru indelungat'a vietii si sanatate a bunului si marelui nostru Archipastoriu. Dupa acestea totu P. Prot. intermini scurti aretā insemnatatea dilei acestei'a, adaugendu cā Esc. Sea Par. Metropolitu Andreiu pentru sacrificiile cele mari ce le-a fācutu pentru turm'a incredintata pastoreirii Sele, merita a fi scrisu cu litere nesterse in anim'a fia-cārui romānu adevratu cu atātu mai vertosh a fiiloru Sei sufletesci.

„Omōra serman'a jertfa, pre care o nimerescu,
„Dar no 'njuga in robie, cā fiar'a cea omenēsca,
„Care prad'a-i n'ō ucide si n'ō lasa sa trāiesca!...
„In orasiu totulu se 'ngrōpa si putrediesce de viu,
„Le locuinta angusta, si rece cā unu sicriu,
„Unde suflarea se curma, unde vezduhulu lipsesce,
„Unde cāramida, lespedi, lutu si piatra se 'nvelesce!
„Pre candu aicea verdeat'a, ne tine locu de parati,
„Ne acopere numai frundi'a si numai ceriulu maretiu,
„Iar' josu s'asterne covorulu, vapsitu cu mii de vepsele,
„Ce insasi firea i-lu tiese din ierburi si floricele!...
„Lumea in sa de departe. ne numesce cu fiori
„Hoti si ucigasi de ōmeni tālhari si omoritori!...
„O nu mosiule! nu crede! Asiā a fostu totudeaun'a,
„Ca de celu gonitu se leaga clevetirea si munciun'a,
„Precum muschiulu impresōra copaciulu, pre care-lu tai,
„Si nu-lu lasa pān' ce viermii i-lu prefaeu in putregaiu!
„Seraculu tieranu, ce perde vitisiōrele seau plugulu,
„Neferice robu, ce fuge blastamandu biciulu si jugulu,
„Toti cei slabi, isbiti de sōrta, ameriti si apesati,
„Alfa 'n codru mangaere si ne dau nume de frati!
„Candu privesci tōta Moldov'a aruncata 'n jafu si 'n sila,
„Pre cei buni in neputintia, pre cei rei fāra de mila,
„Veneticulu si pagānulu, celu de neamu si celu bogatu,
„Numai ei avendu dreptate si la Voda si la sfatu,
„Caciuliti de tōta lumea, fāra grija de nimica;
„O! atunci i-ti pare bine, candu deodata se redica;
„Spaima de haiduci in tiara, nascuti din alu tierai chinu,
„Pre cum o durere cruda nasce cāte unu suspinu!...“

Ceremonia se inchia prin esecutarea imnului popularu de cātra armonia capelei militare.

C. N.

Zernesci 1 Decembre.

Domnule Redactoru! Sum siguru ca diu'a din din 30 Nov. de 20 de ani incōce este indoita serbatōre la crestini nostri, si ca aceea sa serbēza din partea tuturor crestiniiloru gr. or., cā diu'a onomastica a Capului loru bisericescu, cu o rara pietate. De aceea nu potu intrelasā neatinsa acea impregiurare, ca mergendu si eu la Zernesci, si vedindu ca si acolo, acea di, este o serbatōre rara, audidu apoi campanele bisericeii chiamandu pre crestini la S. biserica, merseiu si eu. Acolo aflaiu afara de poporu pre toti domnii amploiatu dela judicatoria si oficiulu tractuale din locu. Cantāriile, cele armoniōse si mangaiōse ale tinerimei scolare le esecutā unu choru de musica vocala, compusu din vre-o 40 tineri plugari, cari sub conducerea dui Invetiatoriu din Poian'a-Marului Iosifu Micu, intonā din podisiorulu bisericeii Imnulu Archierescu „Eta diu'a cea dorita“ cu tota maiestria. Dupa care apoi urmā o cuventare a Parintelui Protopopu Ioann Melianu, despre meritele celē mari si multe ale Escel. sale Parintelui Metropolitu, si despre recunoscint'a cu carea-i datoresce poporulu nostru.

Impregiurarea acēst'a de Redactoru este o dovēda eclatanta despre stim'a in carea stā Archiepreulu nostru la poporulu nostru, de alta parte in sa este si acea dovēda, ca unde suntu preoti culti, propasiesce tare si poporulu in cultura — Onōre dada Parintelui Comsi'a, carele s'a nisuitu intru infiintierea corului, si carele cum audu, se nisuesce intru luminarea poporului, tinendu in tōte Duminecile catechisare cu tinerimea de ambe secse.

Unu calatoriu.

S. 14 Decembre 1867.

Inre tōte minunile cāte se intempla in diu'a de astadi trebuie se instrāmu si pre aceea, ca pentru functionile la cartila funduarie abia s'a denumitu unu romānu.

Mirarea inse cea mai mare e, ca intre cei denumiti numai unu transilvanu magiaru e ala, carea impregiurare da ansa a-si varsā „Unio“ in nr. 56. antipathiā sua espectorandose in amar a deceptiune, ca a) denumirile nu sa'u fācutu pre calea „concurseloru“, a cārora publicare au asteptat'o, si ca b) din Ungaria nu sa'u tramisu numai ca de sementia Amploiatu, ceilalti inse indigeni, adeca transilvaneni, carii mai bine cunoscū locurile de localisatu ca strainii, ci viceversa s'a intemplat! Nu e destolu atāt'a, ci se plānge „Unio“ in ca si despre aceea, ca Transilvania e reu reprezentata la ministerie si erumpe in cuvintele acelea: c'a in nume de reu s'aru lua acea mesura, prin care se inunda Transilvania cu amploiatii de dincolo de „Királyhāgo“, pōtru ca nu asceptā dela regimulu magiaru, cā acēst'a sa calce in urmele lui „Bach-Schmerling!“

Dēca aru fi esitu aceste lamentāri intr'o fōia ne magiara, nu te-aru prinde mirarea, dara dēca o cetesci intr'un'a fōia magiara, si in specie in „Unio“, carea nu vrea se scie de alta separare intre Ungaria si Transilvania, decātu „Királyhāgon innen“ si „Királyhāgon tul“, apoi mirarea nōstra se potentēza la supremulu gradu! — Si cumu nu? candu scimu bine, ca „Unio“ au fostu incāntata de tōte mesurile unionistice de pana acuma; si acum i-si intōrce capeneagulu si se vaiera, dēca se denumescu amploiatu din Ungaria in Transilvania si-i numesce pe aceia „strāini.“ La acēst'a nu potemu dice alt'a, fāra atāt'a, ca cui ii place uniunea absoluta a duoru tieri intrupate, care loialta facu un'a patria, acei se-i placa si aceea, dēca se denumescu amploiatu din aceasi unita patri'a din ori si care tinutu, pentru ca toti 'su firi aceleiasi patrie, carii trebuie stimati. Dēca s'au luptatu si se lupta „Unio“, pōtru uniunea reala, si nu vrea sa scie nici cā cātu de o uniune personala, care concede cātusi de cātu Transilvaniei autonomi'a atunci placa-i bine si urmāriile! Dēca aru fi secundatu ea la pārerile nōstre, ca se sustinemu cātusi de cātu autonomi'a „Transilvaniei“, atunci nu aru fi silita a se vaierā asup'r'a nerespectārei transilvaneniloru, pōtru ca o autonomia unei tieri nu concede inundarea de amploiatu straini in tier'a nōstra, de cari inca si astadi avemu destui, nu numai de dincolo de „Királyhāgo“, ci si de dincolo de Lait'a! Si dāca nea-ti fi datu nōu ascultare, cā se ne intielegemu fratiesce aici

in patria nōstra despre conditionile uniunei, atunci nu a ti avea ocaziune de lamentāri in contra „strāiniloru“ amploiatu, neci nu aru domni neintielegere intre noi si dv. ci impartindu panea fratiesce amu merge māna in māna cu dv. spre salutea patriei; dara asiā trebuie se gememu cu totii sub o stare anormala, in carea nea-ti adasu si se ne uitāmu cu ingrigire inaintea unui vitoriu nesiguru.

Cestiunea Romei in corpulu legelativu alu Franciei.

(Urmare)

Temerile regimulu francesu au inceputu dēja in Februariu, in Maiu si Iuliu totu mai crescura. Ministrulu esterneloru desvoltā o supraveghiare fōrte activa, dara lipsita de rezultatu. Elu scris ambasadurulu nostru: Te insiēla. Iēra ambas. respunse: amu graitu cu presiedintele cabinetulu italianu. Deci ieri ne tienū de risu, dara promise māne se nu ne mai insiēle. Acēst'a lenisci pe ministru. Inse in diu'a urmātore ērazi sosira depesie alarmatōrie si incredere de nou.

Potu dice cu dreptu cuventu ca onorabilulu du. Ratazzi nu e ministru cu sentieminte inimice pōtru Franci'a. Elu a fostu ministru unu anu intregu, si in acestu anu intregu a tienutu necoruptu la adeveru, iēra Franci'a n'a protestatū neci o data.

Ni aducemu a minte de sosirea generariulu Garibaldi la congressulu de pace. Regimulu nostru a interpelatū pe Ratazzi. Acēst'a asigurā cā nu trebuie se se pōrte grigia in privint'a lui Garibaldi, iēra cabinetulu francesu se incredū deplinu in Ratazzi.

Daca regimulu cu decisiune si fāra sfiēla ar fi deschiaratu: voiu intrevēni de cumva s'ar face atare sila s. seanu, atunci nici ca s'aru fi fācutu. Corpulu legelativu de siguru ca nu aru fi fācutu. alta-ce la asemenea ocaziune. Deci trebuie se resulte ca regimulu a provocatu greutātile ce le-aru fi potutu evitā. Curendu se aretara acestea in marimea lor. Garibaldi pasēza pinte siepte nāi ce-lu pazescu. Elu vine la Florenti'a, arangiēza multimea si trece granitele. Intr'acestea flot'a nōstra se intrunescu la Toulonu. Se dā ordiū se pōrnēsca, contraordinu: in fine se decide cu seriozitate se pōrnēsca.

Fost'a regimulu silitu la acēst'a? Ba nu, nū-mai interesele francesse se tieneau naintea ochiloru. Acestea inse suntu coordinate cu ale Italiei. Insa si ministrulu dechiara ca unitatea Italiei e nedesbiabila de pacea Europei. Atunci dara de ce s'a intreprinsu o speditiune ce pe Itali'a cu sil'a a trebuitu se ni o instraineze si care a potutu se devina unu semnalu pōtru o conflagratiune generala? Sublimitatea Italiei se cunoscēa. (Larma.) Se potea sa se crutie si sa se faca contielegere cu regimulu italianu. (Interrupere).

Decumva speditiunea intentiunā o deslegare definitiva, a-siu fi putut'o pricepe. Dara ministrulu de esterne marturisesce insusi ca prin aceea nu s'a otaritu nimic'a, ba chiaru cumca greutātile s'aru fi inmultitu.

Erā deci in interesulu nostru se nu superāmu Itali'a si se nu-i versāmu sāngele.

Daca Franci'a si Itali'a ar fi scutitu pe s. pārinte, pe bas'a unei contielegeri comune, atunci acēst'a nu aru fi fostu amenintiatu de armele garibaldi-ane. Se fie ocupatu trupē francesse si italiene, laolalta, Rom'a. (Sgomotu). E fapta nedisputabilu militarescu ca armat'a nōstra a ajutatū pe cele papale intru persecutarea si nemicirea ordelorū, de si intereselor francesse le erā opritu in prim'a linia a lasā sa se verse sānge italianescu prin māna francesca, sāngele celoru ce nesmintitu suntu sedusi, dara in loptele dela Magenti'a si Solferino s'au luptatu la partea nōstra. Nu, nōue nu ne erā permisū a-i tratā de nemicu. Precumu politia asiā si umanitatea ne prescriā acēsta detoritia. (Consentiri de stang'a vorbitorulu.) Regimulu francesu nu a procesu asiā. Trupele nōstre ajuta corpulu papale cu armele lorū perfectiunate, cari pe ōmeni i seccera precumu cōs'a spicele. (Interrupere).

De aici fras'a ce a fācutu influentia atātū de intristatōria in Europ'a: arm'a de Chassepotu a produsu minuni — dise raportulu generariulu. (Interrupere cu larma.)

Intielegu necesitātile de reshoiu; dara marturisescu ca me intuneca la minte candu afla in atare raportu ca glorifica nemicirea omenimei. (Larma de nou.) Iēra acestu cuventu nu a valemātu numai inimile francesse, in Itali'a s'a primitu cu indignatiune neesprimabila.

In Milano si Neapole se gonira toti lucratorif

francesi. (Contradicore.) Potu citá o epistola dela unu negociatoriu de nationalitate francesá, elu constatéza ca s'a formatu o reuniune cu numele „Liga pacifica“ ce are de tema a eschide produptele francese dela consumulu italianu.

Cum de nu observati ca acésta pretinsa nedependintia ce papei i veni din esistintia domnirii lumesci, totudéun'a a fostu numai servilismu? cumca suveranulu papalu candu adauge corón'a catra tíara (mitr'a episcopéscá.) se patéza cu tóte petele omenimei? (Larma.)

In acésta privintia voiu dá insumi o proba din istoria bisericeá. De la intemeierea crestinismului pana in dílele nóstre a numeratu biserica 257 de papi; 95 pana-la 756, in epoc'a in care Pipinu celu scurtu a datu Romagna — spre a i multiamí pentru ca sanctiunase usurpatíunea sea; dela 756 — 1867 se numera 162 de papi. Acumu, dintre cei 95 d'antaiu se canonisara 69; dintre cei 162 ce urméza lorú, numai 10; (Risú in mai multe scamne.) Asiá biserica insasi se indrépta, si are dreptate; cáci papii cari totuodata erau si domnitori lumesci erau siliti se practizeze cu multe nedreptáti, si eu a-si poté areta regime papali cari intr'adeveru au fostu cele mai sangerose si mai petate intre tómonarhieles omenesci. (Citéza cuvintele Papei de la 1848 :) „Mai multi domnitori ne invita sa ne unimú cu densii in resboiu; noi dechiarámu ca atare otarire jace afara din cercula consuaturiloru nóstre, departe de noi, cari suntemu reprezentantii lui Ddieu, a pácei si a iubirei, si cari nutrimu pentru tóte popórele si pentru tóte rasele de ómeni asemenea nemarginita iubire. (Miscare.)

Mai multe voci: E sublimu.

J. Favre: Da, e sublimu, inse esprimandu aceste cuvinte, pap'a si-a depusu corón'a p ntru a téné tíar'a, a-si cere inderetru acésta coróná—insémna a nemici tíar'a. De nu s'ar fi intemlatu a dou'a interventíune, Pap'a esíndu din Rom'a a mana cu bat'a essilatului, erá mai mare decâtu remanendu in cetatea ce a costatu sángele aloru 600 de italiani. (Sgomotu.)

Invetiatoriu ddiéescu n'a spusu apostoliloru se se imbrace cu pancelu, arme si — coifu. Elu a dísu: celu ce radica sabi'a, va perí de sabia. Marirea lui a facut'o resignatiunea lu.

Astadi in loculu pacii se aréta arm'a cu care l'au aperatu pre Pap'a. Dupa parerea mea neci o dí n'a fostu mai fatala pentru puterea luméscá a Papei decâtu díu'a invingerei. (Miscare.)

Se vorbesce ca óre intruni-se va conferintia, séu nu. Ce se faca Pap'a la conferintia? A se infatísiá insémna a renuciá, séu a fi detronatu. (Sgomotu.) Pentru ca conferintia nu va poté deslegá cesúneea intru'nu modu contrariu principiiloru civilizatiunii si ideiloru moderne.

Pana acum'a aru fi retacire a crede ca preotulu supremu se va impacá cu progresulu, cu libertatea, cu cugetarea moderna.

De o parte e societatea cetatlanéscá cu aspiratiunile si sperantiele sele; de cealalta parte stá Pap'a care ni aréta trecutul.

La 20 Maiu a dísu Imperatulu ca opusetiunea scaunulu papale e caus'a neliniscirei publice in Europ'a. A vorbitu adeveratu.

Se depingu periclele ce le aducu materialismulu si denegarea esistintiei lui Ddieu. Eu nu me tienu de aceste doctrine, in tocm'a precumu sum inamiculu acelor'a cari denéga preceperea omenéscá, si cari astfelu despretiuescu pre Ddieu carele ni-a daruitu acésta precepere.

De vomu scuti principiile din enciclica, cauta se ne grigimu de o ocupatiune permanenta in Rom'a, cáci de locu ce ne-amú retrage, rescól'a s'aru ivi.

La 1859 aveau austriacii in Romagna 35,000 de barbati. Dar voi a-ti fi mai uriti de catu austriacii, si pentru ca v'aru urí Itali'a intréga (sgomotu) va trebui se tñeti 40—50,000 barbati acolo, ceea ce ni-arú costá in fie-care anu 100 de milioane, tóte in folosulu puterei lumesci, pre candu invetiamentulu poporulu nostru e decadiutu, éra drumurile vicinale stau necladite. Si sciti pentru ce aceste sacrificie? pentru enciclica de le 1864 prin care S. Parinle vestesce eresiele, si intre altele díce cá e eresia: nedependintia puterei lumesci a principiloru si popóreloru.

Credintia, cumca filosofi'a, moralulu, dreptulu

civile se poté emancipá de autoritatea bisericeá — iérasí e eresia.

Eaca doctrinele la cari ne-arú reduce (Sgomotu.) Sciu cumca guvernulu prin consiliulu de statu a sfartícatu enciclica, acea carte a obscurantismului, a sfertícat'o in trentie cá se faca din ele ghiulele pentru Chassepotu. (Miscare. mare. Aplause in stang'a.

In siedintia din 3 dec. au vorbitu la acestu obieptu Chesnelong si contele de la Tour pentru intereintiune, féra Guéroltu contra. Asisdere I. Simonu care fu alu doile oratore i-si duse rol'a prima. Dlu vre se desparta puterea luméscá de cea bisericeá, chiaru intru interesulu religiunei. Prin intrevenirea nóstra l'amu fácutu pre Pap'a unu rege scutitu de noi. Scutirea nóstra i nimicesce nedependintia. Formul'a lui Cavour „biserica libera in statu liberu“ trebue se dá vina realitate. Libertatea catolica aru fi inceputulu libertátei generali ce o doréscu din tóta inim'a si ce catolicismulu trebue sa doréscá; pentru ca cel'a ce se teme de emancipatiunea cuventulu, acel'a n'are incredere in religiunea de care se tñe. (Aplause.)

Guérolt la capetu vorbí mai biue dicendu ca guvernulu n'are nici o politica, si ca de acum înainte nu va mai fi guvernamentulu „lu voiu combatu cu tóta energi'a“ nu va avé inamicu mai resolutu de catu pre mine. (Aplause la opositiune. Sgomotu in majoritate.)

In siedintia din 4 l. c. vorbí Thiers codemmandu — precumu a indatinatu — politic'a care a infíntiatu unitatea italiana. Poterea luméscá a Papei e o garantia necesaria pentru libertatea conseiintiei catoliciloru din lumea intréga. Franci'a trebue sa fia protectorulu aloru 200 milioane de catolici. Din situatiunea critica de astadi Franci'a poté scapá numai prin unu actu de marímitate. Se díca Italiei: Amu promisú interesele mele nemijlocite candu amu incuviintiatiu aliantia tá cu Prussia, amu lasatu, cá lumea sa se indoiéscá despre loialitatea mea candu ti-amú predatu statele mici italiane. Unu lucru insa nu-ti potú predá, este onórea mea, este predaree Papei.

In siedintia din 5 l. c. Rouher ministrulu de statu luá cuventu pentru aperarea politicei guvernulu. Interventíunea de Roma e justicatu din punctu de vedere morálu, religiosu si socialu. Vorbesce despre cunoscut'a religiune a lui Garibaldi dela Ginevr'a ce erá sa se puna in loculu catolicismului. Franci'a s'a dusu la Rom'a cá sa opréscá revolutiunea care dela Ginevr'a a molipsitu si Parisulu si are trei trepte: Rom'a, Florentia, Parisu. Nisce prochiamatíuni spre acestu scopu n'au reesítu la Parisu. Trupele nóstre voru fi in Rom'a pána va recere „securitatea“ Papei, adeca pána va pune nu numai linisce materiala ci si garantie serióse. Itali'a nu va intrá nici odata in Rom'a si totu odata guvernulu francesu vrea sa consolideze unitatea italiana. Aceste dóne lucruri trebue sa stee lánge olalta. Invoiesce-se camer'a? (semne de invoire) deci sa dee guvernulu votu de incredere, si desclínitu majoritatea sa nu se desfaca. (Siedintia se intrerumpe.) Rouher dechiará ca sub „securitate“ a priceputu teritoriulu de astadi alu Papei.

Favre nu pricepe acea politica a lui Rouher cum incape papatulu lánge unitatea italiana?

Rouher cere cá increderea cátra guvernulu sa se arete prin trecerea la ordinea dílei preste interpelatiunea lui Favre.

Se trece la ordinea dílei cu 237 de voturi contra aloru 17.

Interpelatiunea pentru politic'a din Germani'a va veni luni la ordinea dílei.

„Albin'a.“

Varietáti.

* * O epistola practica. Dlu Invetiatoriu I. M. din B. ne impartasiesce o epistola indreptata cátra unu jude comunalu din B. din partea unui cunoscutu alu seu. In caletoria mea, díce acést'a in epistola, nu demultu amú trecutú prin satulu Dtale B. spre Orescia, si amú vedíutu ca strad'a principale a acestui satú, care (ulitia) erá înainte numai cu vre-o cáti-va ani totu odata si drumu de tíera, si se — tinea in stare buna — necurátindu-se, dupa o plóia buna si noroiu séu mocirla care a ajunsu la tiermurii siantíuriloru, se va versá de se-

curu preste uliti'a fosta odata si drumulu de tíera candu apoi uliti'a aru devení cu privire si la situatiunea loculu in starea incátu in tempu ploiosu si vitele slobode s'aru inglodá necum rótele careloru si ómenii. Deci déca s'aru desfundá si curatí aceste siantíuri, uliti'a acést'a nu va fi espusa ruinárei, si celu putínu numai odata in anu portandu-se petrisiu pre ea, s'aru putea tinea in starea ei cea buna.

Mai departe se arata folósele curatirei si atrage atentiunea competintiloru asupr'a detor'eí de a curatí drumulu, si purtarea unei párti a mocirlei afara din satú, dara tocm'a pre mosii, cari i-arú si ingrasia, si satenii aru fi de siguru multiamitori, pre candu de aru remanea siantíurile necuratíte, uliti'a s'aru stricá, si apoi si celu mai amaritu saténu aru díce: ca dregatori'a satéscá nu a fostu activa, ba a fostu chiaru slabanóga, ca a lasatu de s'a stricatu uliti'a cea buna.

Aru fi bine déca s'aru scrie si in protocolulu siedintieloru antistieci comunale acésta scrisóre prin Domnulu Notariu comunalu. N'aru stricá sa — trimita si domnulu jude procesualu — szolgabiro — spre aprobare in urn'a cárei'a apoi si acel'a saténu care aru fi esia orbitu de minte, cátu sa nu védia folosu din curatienia siantíuriloru, si prin urmare nu aru vrea sa iésa la lucru, se va putea scóte cu sil'a.

Omulu dara trebue sa fia mai scuturatu, mai iute, mai cu inima, mai intreprinditoriu, si eugétandu si la venitoriu, sa se feréscá de bine, care este unu pecatu mare si aduce reu si omulu singuratecu, si omenimei. T . . .

Dlu Invetiatoriu díce ca judele comunalu n'a despretiuitu sfatulu pretinescu, ci l'a pusu in lucrare si in urm'a la comun'a intréga i parú b'ne de mesur'a ce a luatú judele pentru curatirea drumulu din satú.

* * Clubu nou are sa se infíntieze in Pest'a din nationalitátele nemagiare. Scopulu se vede a fi solidaritatea nationalitátiloru nemagiare cá contrapondu esclussivismulu magiaru, in tóte cestiunile legitatiunei. Románii dupa cátu audímu inca iau parte la infíntiarea clubulu, si chiaru si transilvanenii.

* * In dílele trecute a mai esítu unu jurnalú nou. „Tunetulu Orientulu.“ Ideile ce vedíurámu in numerulu întâiu recomenda acestu jurnalú, care se vede ca voiesce sa conlucreze de acordu cu partia nationale. „Tr. Carp.“

* * Ni se depesieza din Turnulu Severinulu ca la trecerea Generalulu Langyewicz pre acolo, in voiagiulu ce face spre Rusciuk, tractatu fiindu cá sugrumatoriu alu crestiniloru, i s'aru fi cántatu de de dóne ori musica de máte (pisice); si ca mergendu la 30 Novembre trecutú, impreuna cu mai multi polonesi emigrati, la o bereria, unulu din acei emigrati, care servá si de companionu de voiajiu lui Langyewicz, a trasu dóne palme unni be-tránu de 62 de ani, cetatiénu din T-Severinulu, cu cuventu ca aru fi de partia crestiniloru orientali (?). „Tr. Carp.“

Nr. 3—2 Edictu.

Georgiu Praveliu din Halchiu, carele de 8 ani díle a parasitu cu necredintia pe legiuit'a lui sotie Paraschiv'a, nata Ioanne Sincanu totu din Halchiu, fára a se sci loculu petrecerei densulu; este prin acést'a citatu, cá in termenú de siese luni de díle, dela datulu presente, sa se infatísié die inaintea subscrisulu Scaunu protopopescu, pentruca la dincontra si fára de densulu se va decide in intíelesulu SS. canóne, divortíulu cerutu de saci'a sea.

Brasiovu, 24 Novembre.

Scaunulu protopopescu gr. or. I alu Brasiovulu.

Iosifu Baracu,
Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 17/5 Decembre 1867.

Metalicele 5%	55 85	Act. de creditu	184 80
Imprumut. nat. 5%	65	Argintulu	119
Actiile de banca	677	Galbinulu	5 75